Elemzési szempontok, módszertanok

Esettanulmány-készítési verseny egyetemi hallgatók részére

Összeállította: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna, Bogyor Izabella, Székely Kinga

A székelyföldi térségben zajló vidékfejlesztési folyamat szemléleti-módszertani megújításának egyik fontos kezdőlépése lehet az, ha jelentős mértékben gyarapítjuk a térség fejlesztési lehetőségeit, kezdeményezéseit bemutató leírások, elemzések számát. Az átfogó tényeltáró munkák, nagyobb szakmai elemzések készítése mellett – amelyek nagyob beruházást, több időt igényelnek – fontos szerep juthat azoknak a lokális vagy még kisebb léptékű esettanulmányoknak, amelyeket fiatal szakemberek, az ezen a szakterületen felsőfokú képzést folytató fiatalok (alapképzés, mesteri képzés) is el tudnak végezni. Az ilyen esettanulmányok többféle funkciót töltenek be, tényfeltáró szerepük, illetve a helyi fejlesztésben hasznosítható tartalmaik mellett – amennyiben bejutnak a térségi szakmai nyilvánosságba – fontos szakmai és társadalmi tematizációs tényezőként is működhetnek. Az ilyen jellegű esettanulmányok készítésére esélyt ad az, hogy ez a munka a fejlesztéspolitika iránt érdeklődő egyetemi hallgatók számára már rendelkezésre álló ismeretanyaggal és eszköztárral is sikeresen elvégezhető. Sőt, előnyt jelent a fiatalok kreatív látásmódja, elemzőkészsége vagy akár kritikai látásmódja. Mindehhez természetesen szükség van olyan módszertani előkészítésre és támogatásra, amely támogató keretet kínál a terepmunka elvégzéséhez, az esettanulmány megírásához.

A **Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány** esettanulmány-készítési felhívása a székelyföldi térségben tanuló egyetemi hallgatókra (alapképzés, mesteri képzés) irányult. A cél az volt, hogy személyes megfigyelés, elemző és értelmező munka alapján készítsenek olyan bemutató-elemző jellegű esettanulmányokat, amelyek a székelyföldi rurális térségben tapasztalható változási folyamatokhoz, eseményekhez, kezdeményezésekhez kapcsolódnak. Természetesen célnak tekintettük azt is, hogy ennek a szakmai versenynek a révén mozgósítsuk, hasznosítsuk a fiatalok szakmai tudását, elemzési készségét, a térségi fejlődési folyamatokhoz való innovatív-kreatív hozzáállását.

További fontos, ösztönző eleme volt a Programnak az is, hogy az elfogadott esettanulmányok szerzői számára a Pro Agricultura Hargitae Universitas Alapítvány kétnapos tartózkodással szakmai utat, tapasztalatcsere programot szervezett a Gödöllői Szent István Egyetemre, valamint a magyarországi vidékfejlesztés legfontosabb hivatalaiba és intézményeibe. Ugyanakkor a Programhoz kapcsolódóan vidékfejlesztési műhelykonferenciát szerveztünk, amelyen résztvettek a vidékfejlesztési folyamat intézményi szereplőinek képviselői (LEADER Akciócsoport, kistérségi menedzserek). Az esettanulmány-készítési verseny meghirdetésekor jeleztük azt is, hogy az elkészült anyagokból önálló kiadványt fogunk készíteni. A program ezen elemei együttesen azt jelezték, hogy nem csupán alkalomszerű versenyről van szó, hanem egy tágabb, szakmai jellegű térségi folyamatba való bekapcsolódási lehetőségről, amely az esettanulmány készítésére vállalkozó egyetemi hallgatók számára a térségi vidékfejlesztési folyamatba való szakmai integrálódás lehetőségét is kínálja.

Esettanulmány készítésre olyan témaköröket javasoltunk, amelyek vonatkozásában a KAM – Regionális és Antropológiai Kutatások Központja keretében korábban már végeztünk térségi elemzéseket. Ez fontos volt azért, hogy minden pályázó számára igény szerint tudjunk szakmai háttéranyagot, már elvégzett térségi elemzést, illetve módszertani konzultációt biztosítani.

Javasolt esettanulmánykészítési témakörök:

1. Innovatív agrárjellegű kezdeményezés, vállalkozás bemutatása
2. Újszerű turisztikai kezdeményezés, vállalkozás bemutatása
3. Egy település marketing tevékenységének ismertetése
4. Egy lokális rendezvény bemutatása és elemzése
5. Egy rurális szervezet kommunikációs és PR tevékenységének bemutatása és elemzése
6. Szimbolikus tartalmú lokális ünnepi esemény elemzése, a település életében betöltött szerepe
7. Szimbolikus hely (emlékhely, szobor, stb.) létrehozása, működése, a település életében betöltött szerepe
8. Helyi identitás elemzése egy településen

A versenyen résztvevőknek a választott témakörhöz kapcsolódó esetelemzési, esetleírási szakmai **Útmutatót** állítottunk össze. Ezek az útmutatók módszertani keretként szolgáltak, céljuk az volt, hogy megkönnyítsék a még kevés elemzési vagy tereptapasztalattal rendelkező hallgatók munkáját mind az adatgyűjtés és adatfeldolgozás, mind az esettanulmány összeállítása terén. Éppen ezért az elkészített anyagok jóval több szempontot tartalmaztak, mint amennyire egy-egy elemzés elkészítése esetén szükség volt, fölhasználható eszköztárként kínáltuk és nem követendő eljárásként, ezzel is támogatva és ösztönözve a terepen való tanulást és az önálló munkavégzést. Az így elvégzett munka – a koncipiálástól az útmutatók kidolgozásán át a publikáció térségi prezentálásáig – egyben módszertani kísérlet is, amelynek vidékfejesztési és tehetséggondozási elemei – szándékunk szerint – erősíthetik egymást. Ezt a szinergiára törekvő látásmódot képviseli maga a Program egésze is, amely a különböző intézmények által képviselt különböző kompetenciák (egyetemi képzés, társadalomkutatás, tehetséggondozási szervezés és folyamat menedzsment) összekapcsolását állította a középpontba.

A kialakított módszertant ajánlani szeretnénk – felhasználásra, továbbgondolásra, szakmai vitára – térségi oktatási intézmények, fejlesztéspolitikai szereplők számára. A székelyföldi térség felsőoktatási intézményeiben több mint tíz olyan szak működik, amelyeknek hallgatói a vidékfejlesztéssel, helyi fejlesztéssel valamilyen módon összefüggő szaktárgyakat is hallgatnak. Ennek a tudásnak a hasznosítását célszerű már az egyetemi évek alatt elkezdeni ahhoz, hogy az egyetem elvégzése után ezek a szakmai tudások a térségi vidékfejlesztési folyamatba integrálhatók legyenek.

1. Innovatív agrár jellegű kezdeményezés, vállalkozás bemutatása

Az esetelemzés során célszerű arra törekedni, hogy az újszerű kezdeményezést folytató **személyt** helyezzük a bemutatás középpontjába: életútja, miként, honnan jött az ötlet az újszerű kezdeményezésre, egyénisége, kezdeményezőkészsége, munkamódszere, véleménye, tervei, stb. A személyiség bemutatásához nyilván maga az újszerű agrártevékenység kínálja a keretet. Újszerű kezdeményezésnek tekinthető minden olyan agrárjellegű tevékenység, amely tartalmában, módozatát tekintve eltér a térségi családokra széles körben jellemző hagyományos, önfenntartó gazdálkodástól. Az újszerű kezdeményezés tartalma lehet növény- vagy állattenyésztés, kertészet, stb.

Fontos: a nagyobb, farmjellegű vállalkozások más kategóriát képeznek, ebben a megközelítésben nem foglalkozunk ezekkel.

Javasolt adatgyűjtési/elemzési, leírási modell

1. Bevezető
   - A téma megjelölése (miről szól az esettanulmány)
   - A kiválasztott innovatív kezdeményezés kapcsán rövid indoklás (miért tekintjük innovatívnak, miért pontosan arra esett a választás)
   - A település rövid bemutatása, amelybe a kezdeményezés, vállalkozás beágyazódik (település rövid általános jellemzése, 1990 utáni változások, különös tekintettel a településre jellemző gazdálkodási gyakorlatra)

2. Az adatgyűjtés során alkalmazott módszertan rövid bemutatása
   - Mikor és hogyan készült az információgyűjtés
   - Előzetes tájékozódás, dokumentumanyagok
   - Megfigyelés
   - Interjú vagy beszélgetés a kezdeményezés, vállalkozás működtető-jével
   - Egyéb szempont

3. Előzmények áttekintése
   - A kezdeményezés, vállalkozás működtetőjének előzetes életútja, ami a következőket foglalja magába:

- családi háttér (szülők foglalkoztak-e korábban agrár-tevékenységgel, ha igen, mivel, hogyan…)
- iskolai végzettség, tanulmányok
- előzetes foglalkozás, ha volt ilyen

4. Kezdetek, az indulás körülményei
   - Honnan jött az agrárinnovációs kezdeményezés ötlete (honnan szerzett tudomást róla, mi ösztönözte, mi befolyásolta, miért pont azt látta előnyösnek, amivel foglalkozik)
   - Honnan szerezte meg a szükséges tudást a tevékenységhez
   - Hogyan fért hozzá a szükséges indulótőkéhez, eszközökhöz
   - Milyen akadályokba, nehézségekbe ütközött
   - Egyéb szempont…

5. Kibontakozás
   - Hogyan, mennyire fogadtatta el környezetével a tevékenységet
   - Hogyan tette ismertté, amit csinált
   - Hogyan oldotta meg az értékesítést
   - Egyéb szempont…

6. Jelenlegi helyzet
   - A vállalkozás mérete
   - A szűkebb-tágabb környezet miként vélekedik róla
   - Sikerek, nehézségek
   - Tervek, továbblépési lehetőségek a jövőre vonatkozóan
   - Egyéb szempont…

7. Társadalmi környezet reakciója a kezdeményezésre
   - Inkább pozitív, vagy inkább negatív visszajelzéseket kapott (segítették, támogatták, esetleg akadályozni próbálták)
   - Váltott-e ki érdeklődést, esetleg próbálták-e követni a példáját
   - Egyéb szempont…

8. Következtetések: összefoglalni a kezdeményezés, vállalkozás erősségeit, gyengeségeit, megragadni, hogy minek köszönhetően vált innovatívvá, egyedivé, működtetőjének rövid jellemzése.

2. Újszerű turisztikai kezdeményezés, vállalkozás bemutatása

A bemutatás tárgya lehet újszerű és/vagy sikeres turisztikai jellegű (1) vállalkozás, (2) program vagy komplex szolgáltatás csomag (3) projekt bemutatása. Fontos szempont, hogy bemutassuk a kezdeményezés főszereplőjének egyéniségét, szemléletét, véleményét. Mindezt nyilván az általa kialakított kezdeményezés bemutatása révén tehetjük meg.

Az adatgyűjtés, elemzés és bemutatás javasolt szempontjai:

1. A bemutatott kezdeményezés paraméterei: térség, helyszín, indulás időpontja, szervezeti forma, tartalma, ki hozta létre/működteti, stb.

2. A kezdeményezés előzményei
   - Mivel foglalkozott korábban a kezdeményező, volt-e erre családi hagyomány
   - Miért indította ezt a kezdeményezést
   - Honnan, hogyan jött az ötlet?
   - Milyen volt az előkészítés? (Az ötlettől az elindulásig…)
   - Egyéb szempont…

3. Az indulás bemutatása
   - Kiinduló feltételek
   - Felhasznált erőforrások
   - Kezdeti nehézségek
   - A környezet reakciói
   - Látogatók, vendégek toborzásának módszerei, csatornák, anyagok
   - Egyéb szempont…

4. A kezdetektől mostanig tartó időszak jellemzése
   - Változások (tartalmi, bővülés vagy szűkítés)
   - Igénybe vett támogatások
   - Mennyiben változtatta meg a vendégkör/fogyasztói kör az eredeti elképzelést?
   - Ad-e munkát másoknak is (alkalmazás)

- Kialakult-e kapcsolata más szereplőkkel az ágazatban?
- Kialakult-e kapcsolata helyben más ágazati szereplőkkel (pl. termelőkkel, kultúra, más programokkal)
- Egyéb szempont…

5. A mai helyzet bemutatása
   - A helyi közösségbe, településbe való beágyazódás jellege, mértéke
   - A kezdeményezés szerepe a település életében
   - Szélesebb körű ismertség, elfogadottság
   - Mai működési problémák
   - Továbblépési lehetőségek, tervek
     - Vendégkör, fogyasztói kör számszerű bővítése
     - Vendégkör, fogyasztói kör összetételének megváltoztatása
     - Tartalmi változtatások
     - Ismertség növelése, promóció, reklám
     - Összekapcsolódás igénye másokkal, szinergia lehetőségek más ágazatokkal
     - A település életében való nagyobb szerepvállalás
     - Egyéb szempont…

6. Egyéb fontos szempont, téma, egyedi sajátosság bemutatása

3. Egy település marketingtevékenységének ismertetése

Az esettanulmány célja, hogy az alábbi modell szempontjait figyelembe véve bemutassa egy település tudatos vagy kevésbé tudatos településmarketing tevékenységét, ami magába foglalja a település kommunikációs tevékenységét és kínálatfejlesztési kezdeményezéseit.

1. Bevezető:
   - A téma megjelölése (miről szól az esettanulmány)
   - A kiválasztott település rövid bemutatása (elhelyezkedése, mérete, fontosabb jellegzetességei, története)
   - Fontosabb tudnivalók a település körülményeiről

2. Az alkalmazott módszer bemutatása:
   - Mikor és hogyan készült az információgyűjtés
   - Előzetes tájékozódás, dokumentumanyagok
   - Megvizsgált és elemzett kiadványok, sajtóanyagok, promóciós tárgyak, vizuális anyagok
   - Audiovizuális és online felületek
   - Megfigyelés
   - Interjú vagy beszélgetés a település vezetőivel, a település fejlesztésével foglalkozó érintettekkel, vállalkozókkal, kulturális programokért felelős személyekkel, lakossággal

3. Elemzés:

   - Értékek és környezeti feltételek vizsgálata:
   - Természeti feltételek (fekvés, klíma, domborzat, nyersanyagkészletek-energiahordozók, termőföld adottságok)
   - Művi, épített feltételek (infrastruktúra, épületek)
   - Társadalmi feltételek: demográfiai jellemzők (lakosságról információk)
   - Politikai feltételek (politikai intézményrendszer)
   - Gazdasági feltételek (kiemelt fontosságú ágazatok, gazdasági szereplők)
   - Önkormányzati tevékenység

- Civil szervezetek tevékenysége
- Hagyományok, tradíciók, ünnepek

• A település megítélésének, imázsának vizsgálata (miként viszonyulnak, vélekednek a településről a helyiek, a turisták, a gazdasági szereplők)
• Marketingorientált tevékenység bemutatása:

- Milyen gazdaság (termékfejlesztési) tevékenységeket lehet beazonosítani a településen (turisztikai szolgáltatások, agrárinnovációs folyamatok, infrastrukturális fejlesztések, stb.)
- Település kommunikációs és PR tevékenységének ismertetése (alkalmazott eszközök: online kommunikáció, sajtókapcsolatok, promociós eszközök, rendezvények szervezése, arculat kialakítása, stb.)

• A település célcsoportjainak bemutatása, ezek elvárásainak, igényeinek ismertetése (lakosság, turisták, gazdasági szereplők, kormányzati szervek)

4. Következtetések: összefoglalni az elemzett településről összegyűjtött információkat egy SWOT elemzés segítségével: milyen erős/gyenge pontjai vannak a településnek, milyen lehetőségei vannak, illetve milyen veszélyek fenyegetik. A SWOT elemzés kifejezetten a kínálatfejlesztésre és marketingkommunikációs gyakorlatra koncentráljon.

4. Egy lokális rendezvény bemutatása és elemzése

Az esettanulmány célja, hogy az alábbi modell szempontjait figyelembe véve alaposan bemutassa egy komplex rendezvény szervezési és megvalósítási lépéseit, valamint lebonyolítását.

A rendezvényszervezés előre meghatározott célból (társadalmi, tudományos, sport, szakmai kulturális) adott helyen és időben tartott összejövetellel kapcsolatos teljes körű előkészítő, szervező, összehangoló tevékenység, amely magába foglalja az esemény megvalósításával kapcsolatos infrastruktúra (helyszín, technika, tolmácsolás, kiszolgáló egységek, stb.) biztosítását, valamint a résztvevőkről való gondoskodást is.

Egy esemény komplex ismertetéséhez hozzátartozik a folyamat teljes ismertetése kezdve a koncepció megszületésétől, az előkészületi munkákon keresztül, a lebonyolításig, programismertetésig és utómunkálatokig.

1. Bevezető:
   - A téma megjelölése (miről szól az esettanulmány)
   - A kiválasztott rendezvény rövid bemutatása (rendezvény témája, célja, szervezői, célcsoportja, partnerei, rövid története)
   - A bemutatni kívánt rendezvény helyszínének, időpontjának ismertetése
2. Az alkalmazott módszer bemutatása:
   - Mikor és hogyan készült az információgyűjtés
   - Előzetes tájékozódás, dokumentumanyagok
   - Megvizsgált és elemzett kiadványok, sajtóanyagok, promóciós tárgyak, vizuális anyagok
   - Audiovizuális és online felületek
   - Megfigyelés
   - Interjú vagy beszélgetés a rendezvény szervezőivel, támogatóival, kommunikációs felelősével valamint a rendezvény résztvevőivel
3. Elemzési szempontok:
   - Rendezvény céljának ismertetése (lehetséges célok: hagyományteremtés, hagyományőrzés, igény kiszolgálása, imázs teremtés, imázs megerősítés, szórakoztatás, közösség erősítés, építés, oktatás, ismeret közvetítés, profitszerzés, stb.)

- Rendezvény típusának ismertetése:
  - Résztvevők motivációja szerint: ismeretszerzés, kapcsolatépítés, szórakozás, tanulás, utazás, stb.
  - Összejövetel időtartama szerint: néhány órástól, az 1 naposon keresztül a többnaposig
  - Megrendezés gyakorisága szerint: egyszeri esemény vagy éves/rendszeresen megrendezésre kerülő rendezvény
  - Hatókör szerint: világrendezvény, kontinenst érintő, nemzetközi, országos, regionális, kistérségi, városi vagy helyi rendezvény
  - Helyszín jellege szerint: zárt vagy nyitott-, egy vagy több helyszínes
  - Tervezett (pl. városnap) vagy spontán (pl. sajtótájékoztató)
  - Szervező szerint: profi / amatőr
  - Gazdasági célja szerint: profitorientált (for profit) vagy nem profitorientált (non-profit rendezvény)
  - Rendezvény szakjellege szerint: művészeti, sportrendezvény, politikai, kulturális, stb.
- Az esemény koncepciójának ismertetése
- A rendezvény programjának bemutatása, ha lehetséges a forgatókönyv ismertetése
- Az esemény szervezői
- Az esemény meghívottai, vendégei
- Az esemény résztvevői, célcsoportjai
- A szervezési munkák ismertetése
- A rendezvény kommunikációjának bemutatása (reklámanyagok, sajtóanyagok, promóciós tárgyak, alkalmazott kommunikációs csatornák, online kommunikáció – web oldal, közösségi oldalak – BTL eszközök)

4. Értékelés. A rendezvény értékelését segítő kérdések/szempontok:
   - Van-e a rendezvénynek önálló, karakteres, markáns koncepciója, más hasonló rendezvényektől jól elkülöníthető tematikája?

- Mennyire egyértelmű, hogy a rendezvény milyen művelődési, művészeti, szórakoztató, szakmai, gazdasági, turisztikai, stb. célokat tűz maga elé; hogy mely körben, milyen hatást kíván elérni?
- A program mennyire illeszkedik a koncepcióhoz? A programok többsége szorosan kapcsolódik-e a rendezvény tematikájához?
- A rendezvény időkerete és időrendje összhangban van-e a koncepcióval, és a programok mennyiségével?
- Mennyire magas szakmai színvonalat képviselnek – illetve nyújtottak – a fellépők, a művészek, az amatőr csoportok, illetve bármilyen közreműködő, programot szolgáltató?
- Az előző év(ek) programjához mérten találhatóak-e más, új fellépők, vagy csak a bevett, „bevált" szereplőket vonultatják fel évről-évre? (rendszeresen ismétlődő programok esetén)
- Milyen színvonalat képviselnek – illetve nyújtottak – a műsorvezetők, zsűritagok, művészeti vezetők?
- Milyen a rendezvény kommunikációja?
- Milyen a programfüzet, a szórólapok illetve a honlap megjelenés és tartalom szempontjából?
- Frissek-e a honlapon lévő információk, időben elérhetőek-e a rendezvény előtt?
- A programfüzetek hiteles és használható információt adnak-e a programról, a közreműködőkről?
- Mennyire törekszik a rendezvény az új trendek, jelenségek, műfajok bemutatására?
- Mennyiben újszerű, példamutató, kreatív az esemény szemlélete?
- Mennyire kapcsolódik be a rendezvény a nemzetközi vérkeringésbe? Hoz-e külföldi produkciókat, fellépőket, hozzásegíti-e a résztvevőket a nemzetközi produkciók, szereplők megismeréséhez?
- Bemutat-e valamilyen egyedi, sajátos alkotást, terméket, produkciót, és milyen színvonalon?
- Bemutatja-e, kihasználja-e a település (térség) kulturális, történelmi hagyományait, szokásait, produktumait?

- Mennyire vonja be a helyieket a rendezvény? (Helyi civil szervezeteket, önkénteseket, vállalkozókat, önkormányzatot, stb.) A lakosság a magáénak érzi-e a rendezvényt?
- Vannak-e különleges helyszínek, kihasználja-e a természeti és épített adottságokat, történelmi emlékeket? (Jellegzetes közterek, kastély, templom, kolostor, zsinagóga, vár, gyár, falumúzeum, pince, hombár, barlang, folyó, sziget, hidak, hajók, kiránduló helyek, dombok, völgyek, stb.)
- Van-e tematikai összefüggés a rendezvény programja, tartalmi elemei és befogadó helyszínei között?
- Mennyire törekszik a rendezvény arra, hogy a látogatókat illetve a produkciókat kimozdítsa a környező településekre, nevezetességekhez, emlékhelyekhez?
- Mennyiben kooperál a környező településekkel a programok, föllépők kitelepülése érdekében?
- Mennyire környezetbarát az esemény? (Szelektív hulladékgyűjtés, lebomló csomagoló anyagok, szemét összeszedés ösztönzése, visszaparkosítás, energiatakarékos gépek használata, veszélyes anyagok kerülése, kerékpárkölcsönzés, stb.)

5. Következtetések: összefoglalni az elemzett rendezvényről összegyűjtött információkat; milyen erős pontjai vannak a rendezvénynek, miben kiemelkedő, milyen hiányosságokat, gyenge pontokat lehet felfedezni, amelyek változtatásra, átalakításra szorulnak. Esetleges javaslatok bemutatása.

5. Egy szervezet kommunikációs és PR tevékenységének bemutatása és elemzése

Az esettanulmány célja, hogy az alábbi modell szempontjait figyelembe véve bemutassa egy szervezet (vállalkozás, intézmény, civil egyesület) teljes kommunikációs tevékenységét.

A PR két nagy szakterületre oszlik, a szervezeten belüli és kívüli kapcsolatok ápolására, szervezésére valamint a szervezet image-ének fejlesztésére, ápolására. Megkülönböztetünk belső PR tevékenységeket és külső PR tevékenységeket.

A belső PR tevékenységhez tartozik: Menedzsmentkommunikáció (a vezetők kommunikációs szerepeinek szakmai segítése, támogatása, vezető személyes image-ének alakítása), szervezeti egységek közötti kommunikáció (hatékony belső információáramlás), alkalmazottak tájékoztatása (belső, dolgozói tájékoztatás), személyes kapcsolatok (egyének közötti kapcsolatok – formálisak és informálisak), menedzsment tanácsadás (különböző döntések kommunikációs kihatásait mérlegeli a PR szakember, véleményezi a döntést), munkaerő toborzás (álláshirdetések, fogadó dossziék információs tartalma).

A külső PR-hez az alábbi tevékenységeket soroljuk: Szervezeti PR (szervezet hírnevének tudatos építése), marketing PR, (a termék, szolgáltatás image), szakmai kapcsolatok (a szervezet szakterületéhez kapcsolódó tudományos, oktatási, szakmai és érdekképviseleti szervezetekkel való kapcsolatfejlesztés szervezése), médiakapcsolatok (szerkesztőségi kapcsolatok, újságírói kapcsolatok, szervezett publicitás-hírértékűvé formált üzenetek tervezett terjesztése), public affairs – kormányzati és közösségi kapcsolatok (a jogalkotó, a kormány, a kormányzati szervek, érdekképviseletek és szervezet közötti információcsere szervezése), pénzügyi kapcsolatok, támogatás – szponzorálás és mecenatúra, issue menedzsment (közérdekű ügyek kezelése) – a társadalom egészét vagy egy részét foglalkoztató, a szervezetet potenciálisan érintő kérdések kezelése, ágazati kapcsolatok – a partnerekkel, versenytársakkal történő kapcsolatok tudatos ápolása, kisebbségi kapcsolatok – a társadalomban, sajátos helyzetük alapján elkülönülő kisebbségi csoportokkal kapcsolatos kommunikáció szervezése.

Az esettanulmány javasolt szerkezete:

1. Bevezető:
   - A téma megjelölése (miről szól az esettanulmány)
   - A kiválasztott szervezet bemutatása (szervezet története, tevékenységi köre, hol található, mivel foglalkozik, mekkora, hány alkalmazottat foglalkoztat, milyen termékei/szolgáltatásai vannak, kik a legfontosabb ügyfelei, partnerei, célcsoportjai)
   - A szervezet filozófiájának, missziójának és víziójának ismertetése
2. Az alkalmazott módszer bemutatása:
   - Mikor és hogyan készült az információgyűjtés
   - Előzetes tájékozódás, dokumentumanyagok
   - Megvizsgált és elemzett kiadványok, sajtóanyagok, promóciós tárgyak, vizuális anyagok
   - Audiovizuális és online felületek
   - Megfigyelés
   - Interjú vagy beszélgetés a szervezet vezetőivel, kommunikációs felelősével, alkalmazottakkal
3. Elemzés:
   - A szervezet PR tevékenységének bemutatása (egyáltalán van-e tudatos kommunikáció és PR tevékenység)
   - Külső PR: milyen eszközöket használnak, milyen kommunikációs csatornákat vesznek igénybe (hagyományos és rendhagyó csatornák), sajtókapcsolatok, más szervezetekkel való kapcsolattartás formái, rendezvények szervezése, illetve azokon való részvétel, támogatási és CSR gyakorlat, a termékek és szolgáltatások eladását célzó reklámok és kommunikációs gyakorlat ismertetése.
   - Belső PR: szervezeti kultúra (írott és íratlan szabályok, normák, értékek, elvárások, szokások, ünnepek), belső kommunikációs csatornák és gyakorlat, hierarchia, stb.
   - Arculati elemek bemutatása: formai és tartalmi elemek. Tartalmi oldal: mindazon tényezők összessége, amelyekkel a szervezet meghatározza viszonyát a környezethez. Formai oldal: vizuálisan azonosító, másoktól fizikailag megkülönböztető megjelenést, látványt biztosító tényezőket értjük:

- embléma
- logótípia
- színvilág
- betűtípus, tipográfia
- grafikai motívumrendszert
- termék formai kialakítása
- szlogen formai kialakítása
- zenei azonosítók
- egyéb azonosítók (épületek, berendezés, egyenruha, stb.).

- A szervezet által kiadott PR, reklám anyagok elemzése valamint a szervezettel kapcsolatos megjelent anyagok megvizsgálása, bemutatása (pl. újságcikkek, internetes vonatkozások), arculati elemek és honlap elemzés.

4. Következtetések: összefoglalni az elemzett szervezet PR-járól megszerzett információkat. Mi az, amit jól csinál, amit akár más szervezet is átvehetne, és mi az, amire jobban oda kellene figyelnie és változtatni kellene? Esetleges javaslatok bemutatása.

6. Szimbolikus tartalmú lokális ünnepi esemény elemzése, a település életében betöltött szerepe

7. Szimbolikus hely (emlékhely, szobor, stb.) létrehozása, működése, a település életében betöltött szerepe

Az alábbi útmutató mindkét témához használható a témák által igényelt adaptációval.

Az esettanulmány célja az, hogy a javasolt leírási modell szempontjait felhasználva bemutasson olyan eseményeket, szimbolikus helyeket, amelyek egy település életében fontosak, erősítik a helyi közösségi tudatot, a helyi identitást.
Az ilyen helyi események általában valamilyen szimbolikus hely, emlékhely köré szerveződnek. Amikor hosszabb ünnepi eseményről van szó (pl. falunap, búcsú), akkor az egésznapos ünnep keretében rendszerint van olyan kiemelt mozzanat, amely a helyi közösség számára fontos szimbolikus helyen történik

- Szobor, emlékhely, kopjafa, emléktábla, nevet jelölő tábla, stb. állítása/ felavatása
- Nemzeti vagy helyi ünnep szervezése a szimbolikus elem mellett
- Falunap, búcsú kiemelt fontosságú részének elemzése.

Amennyiben az esettanulmány készítőjének nem áll, illetve korábban sem állt módjában, hogy részt vegyen ilyen eseményen, akkor a bemutatást elvégezheti dokumentálódás, a résztvevők körében végzett anyaggyűjtés (információgyűjtés, interjú, stb.) alapján.

Az esettanulmány javasolt szerkezete

1. Bevezető:
   - téma megjelölése (miről szól az esettanulmány)
   - helyszín pontos megjelölése, rövid bemutatása
   - az esemény időpontja, időtartama; ismétlődő vagy egyszeri
   - az elemzésre kiválasztott hely bemutatása és emlékmű rövid bemutatása (vagy: szobor, emlékhely, kopjafa, emléktábla, nevet jelölő tábla, kereszt...)

- az emlékhelyen szerveződő ünnep megnevezése
- résztvevők.

2. Az alkalmazott módszer rövid bemutatása
    - előzetes tájékozódás, dokumentumanyagok, kapcsolódó kiadványok, sajtóanyagok, szórólapok, vizuális anyagok
    - megfigyelés (esetleg résztvevő megfigyelés)
    - interjú vagy beszélgetés szervezővel, résztvevővel (nem kötelező, de ha van, hasznos lehet.), ez lehet utólagos is, ha az esemény korábban már lezajlott, vagy a következőkben kerül sor rá.

3. Elemzés:
    - az elemzésre kiválasztott emlékhely részletesebb bemutatása: hol található, mikor állították, rövid leírása (hogy néz ki), kik állították (ha ismert), MILYEN ESEMÉNYEKET SZERVEZNEK AZ EMLÉKHELYEN!!!
    - az ünnep megszervezésének módja: kik végzik, hogyan, mikor… ki, mivel járul hozzá, van-e előzetes felkészülés
    - az ünnepi esemény menetének bemutató jellegű leírása (lépésenként mikor, mi történik)
    - b. az ünnepi esemény tartalmi elemzése:
        - az ünnepi tér használata – ide jöhet rajz, fotó
        - az ünnepi idő tagolódása (melyik rész mennyi ideig tart, melyik mennyire fontos, hangsúlyos)
        - az ünnepi esemény hivatalos szereplői (politikai, közéleti szereplők, helyi hivatalosságok: önkormányzat, iskola, egyház, egyesületek, vendég hivatalosságok)
        - az esemény helyi résztvevői: általában kik vesznek részt, létszám, aktivitás-passzivitás
        - milyen szimbólumokat használnak (nemzeti szimbólumok: zászló, népviselet..., a beszédekben elhangzó szimbolikus ki-jelentések: szabadság, magyarság, közösség, összetartás...)
        - a nemzeti identitás kifejeződése (jelképek, szövegben, öltözet, stb.)

    - a helyi identitás kifejeződése (szövegben, személyek, program, stb.)
- a kiválaszott helyszínen a hétköznapokban zajlik-e valami más tevékenység: gondozzák-e a helybeliek, turisták megnézik-e...
- van-e az eseményről médiaanyag helyben vagy a térségben?

4. Összefoglalás:
    - Mit tudunk mondani arról, hogy ennek az ünnepi eseménynek milyen szerepe van a helyi közösség megerősítésében, a helyi identitás alakulásában.
    - Mit beszélnek róla utólag a helyiek? Meg vannak-e elégedve az ünneppel?

MEGJEGYZÉS

- Lehetőleg olyan helyszínt, eseményt célszerű választani amelyet az esettanulmány készítője jól ismer, amelyről rendelkezik tapasztalatokkal, saját megfigyelésekkel.

8. Helyi identitás elemzése egy településen

Az útmutató alapján el lehet készíteni egy adott település kapcsán a lokális identitásépítéssel kapcsolatos két évtizedes történések számbavételét és leíró jellegű bemutatását. Fontos a helyszíni terepmunka, a személyes tapasztalat. A leírás nem lehet formális.

Az alábbiakban bemutatjuk az alkalmazható szempontokat. Ezek arra jók, hogy támogassák a lokális identitásépítéssel kapcsolatos események és elemek azonosítását, bemutatását.

LEÍRÁSI SZEMPONTOK (ezek egyben a tanulmány fejezetei is lehetnek).

A helyi adottságok függvényében a szerkezet is módosítható, a listák szintén… Nem kell feltétlenül egyformaságra törekedni. Nagyon fontos: ne csak gépies számbavételt készítsünk, hanem kutatóként mérlegeljük is azt, hogy egy-egy elem hogyan, milyen módon épül bele a lokális identitásba. Ezt a helyiek sokszor nem tudják, mert ők mindezt „természetesnek" tekintik.

1. Rövid előtörténet, a kiinduló helyzet 1990-ben.

2. Milyen fizikailag is rögzíthető változások történtek a település terében, amelyek a lokális identitás visszaállításával vagy megerősítésével kapcsolatba hozhatók? *(Ismertető jelleggel leírjuk ezeket. A többi bemutató fejezetnél is ezt kell tenni.)*

- Tér átrendezés
- Épület, emlékház
- Új térelemek (szobrok, székely kapu, stb.)
- Táblák, feliratok (bent, faluhatár…)

3. Milyen események szerveződtek (alkalmiak vagy rendszeresek), amelyek a lokális identitással kapcsolatba hozhatók?

- Falunapok
- Megemlékezések
- Avatások
- Ünnepek

Fontos lenne az eseményeket vagy a rendszeresen ismétlődő esemény típusokat röviden jellemezni: tárgya, mérete, időpontja, stb. Mindig helyi és kutatói szemszögből mérlegelni kell, hogy milyen értelemben része a lokális identitás építésének. Fontos lehet fotó, újságcikk is.

4. Fontosabb lokális folyamatok, amelyek kapcsolatban vannak a lokális identitás visszaállításával vagy építésével

    - Önálló községgé válás
    - Egyéb elkülönböződési folyamat
    - Speciális identitás kialakítására való törekvés.

5. A fontosabb „aktorok", amelyek kezdeményezik, vagy szervezik az eseményeket, a folyamatokat. Ezek lehetnek magánszemélyek, intézmények, helyi egyesületek, stb. Sőt, külső szereplő is lehet.

6. A lokális identitás kifejezésével kapcsolatos fontosabb termékek és azok jellemzése

    - Könyv, monográfia,
    - Térkép
    - Falinaptár
    - Hírlevél, újság
    - Tárgyak (hordozóelemek)

7. Ezen belül külön téma a WEB oldal (ebből több is lehet) – ezt részletesebben is be lehet mutatni annak alapján, hogy milyen infókat, képeket, stb. tartalmaz, amelyek a lokális identitással kapcsolatban vannak.

8. Potencialitások, tartalékok – erről külön tájékoztató anyag készül.

9. Lokális diskurzus – rövid, tájékozódó jellegű beszélgetéseket kell majd kezdeményezni közösen kialakított interjúvázlat alapján. Nem kötött

tartalmú interjú, nem kérdőívszerű kikérdezés, csak „beszélgetés”: milyennek találják a helyben lakók mondjuk a „madéfalviságot”, eléggé ki van ez fejezve, mivel lehetne még jobban kiemelni, ismertté tenni?

10. Kisebb esetelemzés: lehet egy vagy több, terjedelme 1-3 oldal. Célja: egy-egy elem, esemény létrejöttének bemutatása. (Már az analitikus bemutatás is nagyon hasznos: hogyan született az ötlet, ki volt a kezdeményező, hogyan jutott el a folyamat a termékig, miben áll a termék szerep…). Célszerű olyan elemet vagy eseményt választani, amely a leginkább fontos a lokális identitás építése szempontjából, vagy amelyek a legjobban bemutatja a településre jellemző identitásépítési modellt.

11. Összefoglaló – Értelmezési kísérlet az esettanulmány végén (ezt majd tudjuk tisztázni a leírások elkészítése után):

    - Melyek a jellemző vonások
    - Van-e összefüggés a település tágabb értelemben felfogott versenyképessége és az identitásépítés között
    - Milyen potencialitások vannak még
    - A tanulmányban nem a lokális identitás szerkezetet elemezzük, hanem csak az építési eljárásokat, az elemeket. De itt, az összefoglalóban lehet megállapításokat tenni az adott lokális identitásszerkezet egészéről is.

12. Vizuális dokumentáció (fotók, szkennelhető anyagok) – illusztratív jelleggel.